

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 5 § i lagen om godkännande av alkolås för användning i trafik och om ändring av 11 § i lagen om alkolåsövervakad körrätt

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lagen om godkännande av alkolås för användning i trafik ändras. Även en annan teknisk tjänst än en som ackrediterats av ett nationellt ackrediteringsorgan ska med avvikelse från nuvarande ha rätt att utfärda intyg över överensstämmelse för alkolås, dock under förutsättning att tjänsten i fråga har tillräcklig kompetens för detta. Lagen föreslås även bli ändrad så

att underleverantörer som anlitas av de tekniska tjänsterna bara ska behöva ha ackreditering för de deltester som de utför. Det föreslås också en liten ändring till bemyndigandet i 11 § i lagen om alkolåsövervakad körrätt.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 augusti 2011.

MOTIVERING

1 Nuläge

Riksdagen antog lagen om godkännande av alkolås för användning i trafik (1109/2010) i december 2010. Lagen träder i kraft vid ingången av augusti 2011. Vid beredningen av regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om godkännande av alkolås för användning i trafik och om användning av alkolås vid skol- och dagvårdskörningar (74/2010) var avsikten att inte ställa för hårda krav på de tekniska tjänster som utfärdar intyg över överensstämmelse. Efter det att lagen blev antagen har det kommit fram att lagens 5 §, som gäller tekniska tjänster, gör att pålitliga aktörer utesluts från marknaden. Efter det att lagen blev antagen har det dessutom konstaterats att det är motiverat att ge de tekniska tjänsterna möjlighet att använda sådana underleverantörer vars ackreditering omfattar de deltester som de utför men inte nödvändigtvis tester som används för testning av alkolås. De föreslagna ändringarna gör syftet med den ursprungliga propositionen tydligare.

Utan den föreslagna ändringen är det enligt lagen inte möjligt att godkänna t.ex. Drägers alkolås, eftersom Drägers alkolås har testats i Physikalisch-Technische Bundesanstalt

(PTB) som är lagstadgad men inte ackrediterad av Tysklands nationella ackrediteringsmyndighet Deutsche Akkreditierungsstelle (DAkkS). PTB har dock blivit godkänd som provningsmyndighet av Organisation Internationale de Métrologie Légale (OIML). I Finland har Drägers alkolås använts redan i sex år vid alkolåsövervakad körrätt. För denna användning godkändes de 2005 av Trafiksäkerhetsverkets föregångare Fordonsförvaltningscentralen.

2 Föreslagna ändringar

Målet med propositionen är att ändra lagen om godkännande av alkolås för användning i trafik så att tekniska tjänster eller alkolås inte obefogat utesluts från marknaden. Det var inte syftet med den ursprungliga propositionen. Man föreslår även att lagen ändras så att underleverantörer som anlitas av de tekniska tjänsterna bara ska behöva ha ackreditering för de deltester som de utför. I 5 § föreskrivs det om tekniska tjänster. Det föreslås att 1 och 3 mom. ändras medan 2 och 4 mom. kvarstår oförändrade.

I paragrafens 1 mom. föreskrivs om den ackreditering som krävs av en teknisk tjänst. En teknisk tjänst som ackrediterats av ackre-

diteringsenheten vid Mätteknikcentralen eller av något annat motsvarande nationellt ackrediteringsorgan kan utfärda i 2 § avsett intyg över överensstämmelse. I fortsättningen ska även någon annan teknisk tjänst med motsvarande kompetens kunna utfärda ett sådant intyg. Med annan motsvarande ackreditering vid ett nationellt ackrediteringsorgan avses en teknisk tjänst som godkänts enligt det nationella ackrediteringssystemet i en EU- eller EES-stat eller någon annan stat. Med annan teknisk tjänst med motsvarande kompetens avses t.ex. provningsmyndigheter godkända av Organisation Internationale de Métrologie Légale (OIML). Att godkänna intyg över överensstämmelse som utfärdats av provningsmyndigheter godkända av OIML rekommenderas också i CENELEC:s (European Committee for Electrotechnical Standardization) publikation Alcohol interlocks. Test methods and performance requirements. Part 3: Guidance for decision makers, purchasers and users. På ackrediteringen tillämpas lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av överensstämmelse med kraven (920/2005), enligt vars 6 § enhetliga internationella och europeiska bedömningsgrunder tillämpas på ackrediteringen av ett bedömningsorgan.

Paragrafens 2 mom. ändras inte. De tester som används för testning av alkohol ska fortfarande omfattas av den tekniska tjänstens ackrediterade kompetensområde och vid ackrediteringen ska man tillämpa den gällande versionen av standarden SFS-EN ISO/IEC 17025 gällande allmänna kompetenskrav för provnings- och kalibreringslaboratorier.

För att överensstämmelseintygen ska vara tillförlitliga föreskrivs det enligt förslaget även i fortsättningen i 3 § om den tekniska tjänstens oberoende ställning och hur verksamheten ska ordnas. Den tekniska tjänsten ska i funktionellt och ekonomiskt hänseende vara oberoende av tillverkarna och importörerna av alkohol. Den ska också ha en med beaktande av verksamhetens omfattning tillräcklig ansvarsförsäkring eller något annat motsvarande arrangemang och tillgång till en tillräckligt stor och yrkeskunnig personal samt sådana system, anordningar och redskap som behövs för verksamheten. Den tekniska tjänsten ska föra register över sina bedöm-

ningar, mätningar, tester, kalkyler och utredningar.

Dessutom ska paragrafens 3 mom. förtydligas så att ackrediteringen för de underleverantörer som en teknisk tjänst anlitar inte behöver uppfylla kraven i alkoholstandard, utan att det räcker med att ackrediteringen omfattar de deltester som utförs. I praktiken har det visat sig att de underleverantörer som anlitas för deltester är pålitliga och ansedda europeiska tekniska tjänster med flera års erfarenhet av testning inom sitt eget kompetensområde. Kvaliteten och tillförlitligheten hos deras deltester förutsätter inte att de har en ackreditering som utöver deras eget kompetensområde även omfattar tester av alkohol. Den tekniska tjänsten svarar för den anlitate tjänstens eller de använda anordningarnas resultat.

I Europa finns det för närvarande sju tekniska tjänster med kompetens att bedöma alkohol. Av dem är ett ackrediterat av nationella ackrediteringsmyndigheter och sex godkända av OIML. Dessutom är en av de tekniska tjänsterna ackrediterad att utföra nästan alla tester enligt alkoholstandard. För några deltester måste denna tekniska tjänst fortfarande använda underleverantörer.

Paragrafens 4 mom. ändras inte. Trafiksäkerhetsverket ska försäkra sig om att de krav som anges i 2 § 2 mom. 1 punkten och i denna paragraf är uppfyllda innan verket fattar beslut om godkännande av ett alkohol. I praktiken utgör uppfyllandet av kraven i 3 mom. inte något problem för den tekniska tjänsten, eftersom den ackreditering och den specialkompetens för alkoholmätning som förutsätts i 1 och 2 mom. ställer mycket stränga krav på verksamheten. Innan beslut fattas kan Trafiksäkerhetsverket begära utlåtande av ackrediteringsenheten vid Mätteknikcentralen. När kontroller utförs ska bestämmelserna i 49 § 2 mom. i fordonslagen tillämpas på Trafiksäkerhetsverket, som enligt momentet vid behov har rätt att få tillträde till sådana lokaler som inte omfattas av hemfriden och få de uppgifter som det behöver vid kontrollen.

Det föreslås att bemyndigandet i 11 § i lagen om alkoholövervakad körkort (439/2008) preciseras med en möjlighet att genom förordning av statsrådet även utfärda bestämmelser om påvisande av överensstämmelse.

3 Propositionens konsekvenser

Ändringen av kraven för godkännande av en teknisk tjänst säkerställer tillgången på alkolås och en tillräcklig konkurrens på marknaden vid lagens ikraftträdande, vilket också bidrar till att hålla kostnadsnivån rimlig. Ändringen äventyrar dock inte alkolåsens tekniska tillförlitlighet, utan Trafiksäkerhetsverket har i uppgift att se till att de tekniska tjänsternas ackrediteringar är tillräckliga. Propositionen gör det dessutom möjligt för de tekniska tjänsterna att använda sig av underleverantörer på ett mera flexibelt sätt, vilket påskyndar testningen av alkolås och eventuellt också sänker kostnaderna. I övrigt har propositionen inga ekonomiska konsekvenser.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts i samarbete med Trafiksäkerhetsverket. Det har inte begärts utlåtanden om utkastet till proposition eftersom ändringen närmast är av teknisk natur och dess konsekvenser ringa.

5 Ikraftträdande

Lagen om godkännande av alkolås för användning i trafik träder i kraft den 1 augusti 2011. De föreslagna lagarna avses träda i kraft samma datum.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av 5 § i lagen om godkännande av alkolås för användning i trafik.**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om godkännande av alkolås för användning i trafik (1109/2010) 5 § som följer:

5 §

Tekniska tjänster

Endast en av ackrediteringsenheten vid Mätteknikcentralen eller av något annat motsvarande nationellt ackrediteringsorgan ackrediterad teknisk tjänst eller någon annan teknisk tjänst, som har motsvarande kompetens, kan utfärda i 2 § avsett intyg över överensstämmelse. På ackrediteringen tillämpas lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av överensstämmelse med kraven (920/2005).

Den i 1 mom. avsedda ackrediteringen ska omfatta de tester som används för att testa alkolås och vid ackrediteringen ska standarden SFS-EN ISO/IEC 17025 om allmänna kompetenskrav för provnings- och kalibreringslaboratorier tillämpas.

Den tekniska tjänsten ska vara funktionellt och ekonomiskt oberoende av dem som tillverkar eller importerar alkolås. Den ska ha en med beaktande av verksamhetens omfattning tillräcklig ansvarsförsäkring eller något annat motsvarande arrangemang och tillgång till en

tillräckligt stor och yrkeskunnig personal samt sådana system, anordningar och redskap som behövs för verksamheten. Den tekniska tjänsten ska föra register över sina bedömningar, mätningar, tester, kalkyler och utredningar. Den tekniska tjänsten får för deltester anlita en extern tjänst som uppfyller kraven enligt 1 mom. eller använda en sådan tjänsts mät- och testanordningar. Ackrediteringen för den externa tjänsten ska omfatta de deltester som tjänsten utför och vid ackrediteringen ska standarden SFS-EN ISO/IEC 17025 tillämpas. Den tekniska tjänsten svarar för den anlitade tjänstens eller de använda anordningarnas resultat.

Trafiksäkerhetsverket ska försäkra sig om att de krav som anges i 2 § 2 mom. 1 punkten och i denna paragraf är uppfyllda innan verket fattar beslut om godkännande av ett alkolås. På Trafiksäkerhetsverket tillämpas i denna uppgift vad som i 49 § 2 mom. i fordonslagen föreskrivs om typgodkännandemyndigheten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag**om ändring av 11 § i lagen om alkolåsövervakad körrätt**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om alkolåsövervakad körrätt (439/2008) 11 § som följer:

11 §

Närmare bestämmelser

alkolåsets funktion och montering, avläsning av alkolåsets minne samt överlämnande av uppgifter om användningen till polisen utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare bestämmelser om tekniska krav på alkolås, påvisande av överensstämmelse,

_____ Denna lag träder i kraft den 20 .

_____ Helsingfors den 27 maj 2011

Republikens President

TARJA HALONEN

Trafikminister *Anu Vehviläinen*

1.

Lag**om ändring av 5 § i lagen om godkännande av alkolås för användning i trafik.**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om godkännande av alkolås för användning i trafik (1109/2010) 5 § som följer:

Gällande lydelse

5 §

Tekniska tjänster

Endast en av ackrediteringsenheten vid Mätteknikcentralen eller av något annat motsvarande nationellt ackrediteringsorgan ackrediterad teknisk tjänst kan utfärda i 2 § avsett intyg över överensstämmelse. På ackrediteringen tillämpas lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av överensstämmelse med kraven (920/2005).

Den i 1 mom. avsedda ackrediteringen ska omfatta de tester som används för att testa alkolås och vid ackrediteringen ska standarden SFS-EN ISO/IEC 17025 om allmänna kompetenskrav för provnings- och kalibreringslaboratorier tillämpas.

Den tekniska tjänsten ska vara funktionellt och ekonomiskt oberoende av dem som tillverkar eller importerar alkolås. Den ska ha en med beaktande av verksamhetens omfattning tillräcklig ansvarsförsäkring eller något annat motsvarande arrangemang och tillgång till en tillräckligt stor och yrkeskunnig personal samt sådana system, anordningar och redskap som behövs för verksamheten. Den tekniska tjänsten ska föra register över sina bedömningar, mätningar, tester, kalkyler och utredningar. Den tekniska tjänsten får för deltester

Föreslagen lydelse

5 §

Tekniska tjänster

Endast en av ackrediteringsenheten vid Mätteknikcentralen eller av något annat motsvarande nationellt ackrediteringsorgan ackrediterad teknisk tjänst *eller någon annan teknisk tjänst, som har motsvarande kompetens*, kan utfärda i 2 § avsett intyg över överensstämmelse. På ackrediteringen tillämpas lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av överensstämmelse med kraven (920/2005).

Den i 1 mom. avsedda ackrediteringen ska omfatta de tester som används för att testa alkolås och vid ackrediteringen ska standarden SFS-EN ISO/IEC 17025 om allmänna kompetenskrav för provnings- och kalibreringslaboratorier tillämpas.

Den tekniska tjänsten ska vara funktionellt och ekonomiskt oberoende av dem som tillverkar eller importerar alkolås. Den ska ha en med beaktande av verksamhetens omfattning tillräcklig ansvarsförsäkring eller något annat motsvarande arrangemang och tillgång till en tillräckligt stor och yrkeskunnig personal samt sådana system, anordningar och redskap som behövs för verksamheten. Den tekniska tjänsten ska föra register över sina bedömningar, mätningar, tester, kalkyler och utredningar. Den tekniska tjänsten får för deltester

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

anlita en extern tjänst som uppfyller kraven enligt 1 mom. eller använda en sådan tjänsts mät- och testanordningar. Den tekniska tjänsten svarar för den anlitade tjänstens eller de använda anordningarnas resultat.

Trafiksäkerhetsverket ska försäkra sig om att de krav som anges i 2 § 2 mom. 1 punkten och i denna paragraf är uppfyllda innan verket fattar beslut om godkännande av ett alkoholås. På Trafiksäkerhetsverket tillämpas i denna uppgift vad som i 49 § 2 mom. i fordonslagen föreskrivs om typgodkännandemyndigheten.

anlita en extern tjänst som uppfyller kraven enligt 1 mom. eller använda en sådan tjänsts mät- och testanordningar. *Ackrediteringen för den externa tjänsten ska omfatta de deltester som tjänsten utför och vid ackrediteringen ska standarden SFS-EN ISO/IEC 17025 tillämpas.* Den tekniska tjänsten svarar för den anlitade tjänstens eller de använda anordningarnas resultat.

Trafiksäkerhetsverket ska försäkra sig om att de krav som anges i 2 § 2 mom. 1 punkten och i denna paragraf är uppfyllda innan verket fattar beslut om godkännande av ett alkoholås. På Trafiksäkerhetsverket tillämpas i denna uppgift vad som i 49 § 2 mom. i fordonslagen föreskrivs om typgodkännandemyndigheten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag**om ändring av 11 § i lagen om alkoholövervakad körkort**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om alkoholövervakad körkort (439/2008) 11 § som följer:

Gällande lydelse

11 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om *alkoholsets tekniska egenskaper*, funktion och montering, avläsning av alkoholsets minne och överlämnande av uppgifter om användningen till polisen utfärdas genom förordning av statsrådet.

Föreslagen lydelse

11 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om *tekniska krav på alkohol*, påvisande av överensstämmelse, alkoholsets funktion och montering, avläsning av alkoholsets minne samt överlämnande av uppgifter om användningen till polisen utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .